

گ الف		بسمه تعالی		مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
عقاید: ۵		امتحانات پایان سال - خرداد ۱۳۹۳		معاونت آموزش و امور حوزه‌ها
پایه: ۵	موضوع: ۵	پاسخنامه مدارس شهرستان		اداره ارزشیابی و امتحانات
تاریخ: ۹۳/۳/۲۲	ساعت: ۱۸	نام کتاب: بدایه المعارف الالهیه (از عقیدتنا فی طاعه الائمه تا پایان جلد ۲)		
لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)				

تستی

۱. قالت تعیین الإمام بالنص أو الدعوة إلى نفسه.
 - أ. العباسية
 - ب. الاسماعيلية
 - ج. الامامية
 - د. الزيدية
۲. سند حدیث غدیر چه جایگاهی دارد؟
 - أ. متواتر از جهت نقل صحابه و تابعین
 - ب. متواتر از جهت نقل تابعین
 - ج. مستفیض از جهت نقل صحابه و تابعین
 - د. مستفیض از جهت نقل صحابه
۳. وقوع غیبت کبری توسط کدام نائب امام زمان برپا خبر داده شد؟
 - أ. حسین بن روح
 - ب. علی بن محمد سمري
 - ج. عثمان بن سعید
 - د. محمد بن عثمان
۴. حکم «تقیة مداراتی» چیست؟
 - أ. مستحب
 - ب. واجب
 - ج. مکروه
 - د. مباح

تشریحی

۱. آیه اولوالأمر چگونه بر لزوم اطاعت مطلقه ائمه اطهار دلالت می‌کند؟ توضیح دهید. ۵۷-۵۸

با توجه به اینکه اطاعت خدا و پیامبر مأموریه در این آیه است و اطاعت از خدا و پیامبر مطلقه است بنابراین این به حکم وحدت سیاق اطاعت از اولوالأمر نیز مطلقه و بدون هیچ گونه قیدی است و چون احتمال دارد به باطل امر کند پس مصداق آیه شریفه تنها معصومین خواهند بود، به ضمیمه‌ای آنکه روایاتی در تفسیر آیه در کتب شیعه وارد شده و مصداق آیه را به معصوم منحصر کرده‌اند.

* قيل: إنَّ قوله تعالى: «قُلْ لَّا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمُوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ...» مَكِّيَّةٌ لِأَنَّهَا فِي سُورَةِ الشُّورَىٰ مَعَ أَنَّ الْحَسَنِينَ وَوَلَدَا فِي الْمَدِينَةِ فَكَيْفَ يَخْتَصُّ (القربى) بأهله بيته سوره شوری ۹۰-۸۹

۲. از شبهه فوق دو پاسخ دهید.

۱. بسیاری آیه مودت را مدنی شمرده‌اند و کلمات بزرگان اهل سنت نص است بر اینکه چهار آیه از آیات سوره شوری مدنی است.
۲. هیچ ملازمه‌ای بین مکی بودن آیه‌ای و اینکه قبل از هجرت نازل شده باشد نیست چون ممکن است این آیه در حجة الوداع و در مکه نازل شده باشد که بعد از هجرت بوده است. ۳. این آیه شریفه از قبیل قضایای حقیقیه است بنابراین فعلیت آن به تحقق مصداقش خواهد بود و هر زمان مصداقی از آن در خارج محقق گردد آیه بر او منطبق خواهد شد زیرا در منطق بیان کردند که قضایای حقیقیه قضایایی است که موضوعشان اعم از مقدره و موجوده می‌باشد.

۳. «حدیث منزلت» چگونه بر امامت امیرالمؤمنین برپا دلالت می‌کند؟ ۱۱۵

مضمون خبر تمام منزلت‌های پیامبر را برای امیرالمؤمنین برپا اثبات کرده که از جمله این منازل خلافت بر امت است و استثناء در حدیث بهترین دلیل بر اثبات تمام منازل برای امیرالمؤمنین برپا است غیر از نبوت که یکی از آن منازل برای هارون خلافت بود

* بناءً على كون آية التطهير جملة معترضة في ضمن الآيات فالإرادة متعلقة بإذهاب الرجس و تكون تكوينية و عليه فمعنى الآية هو أنه تعالى حصر إرادته لإذهاب الرجس و التطهير في أهل البيت عليهم السلام ٧٥

٤. چرا در آیه تطهير اراده الهی نسبت به تطهير أهل بيت عليهم السلام تكوينی است؟

با توجه به کلمه حصر در ابتدای آیه تطهير و عمومیت اراده تشریحی، تنها می توان گفت اراده در این آیه اراده تکوینی است تا با حصر سازگار باشد چون اراده تشریحی خصوصیت ندارد.

* قال في دلائل الصدق: لا يبعد أن الولي مشترك معنى موضوع للقائم بالأمر ... و لو سلم تعدد المعاني و اشتراك الولي بينها لفظاً فلا ريب أن المناسب لإنزال الله الآية (آية الولاية) في مقام التصديق أن يكون المراد بالولي هو القائم بالأمر لا الناصر.

٥. با توجه به عبارت، چرا «ولی» در آیه ولایت، به معنای سرپرست است؟ ١١٩-١١٨

اولاً واژه ولی مشترک معنوی است و تنها به معنای سرپرست می باشد و سایر معانی نیز به همین معنی بازگشت می کند.

ثانیاً: اگر این واژه مشترک لفظی هم باشد با توجه به سیاق آیه و نزول آن در قضیه ای خاص ولی در این آیه به معنای سرپرست خواهد بود چون چگونه ممکن است در قضیه صدقه انگشتر و بیان آن با این اسلوب عجیب خدا تنها در مقام بیان معنای نصرت باشد؟

٦. أ. فرق امامیه با سایر فرق مسلمین در عقیده مهدویت چیست؟ ب. دلیل شیعه بر نظریه خود چیست؟ ١٣٩

أ. شیعه عقیده دارد مصداق مهدویت و منجی آخرالزمان متولد شده و ایشان فرزند امام حسن عسکری عليهم السلام است و دو دلیل بر این ادعای خود آورده است ولی فرقه های دیگر خلاف این را می گویند. ب - دلایل: ١. روایات بسیاری که با مضامین مختلف، شخص ایشان را معرفی کرده است. ٢. روایات و قضایایی که به نحو تواتر از ولادت و غیبت ایشان به ما رسیده است ٣. عموماتی که دلالت می کند هیچ عصر و زمانی بدون امام نخواهد بود.

* مقتضى تمامية الفاعل و قابلية القابل كما هو المفروض في وجود أئمتنا عليهم السلام هو لزوم وجودهم و إلّا لزم الخلف إما في تمامية الفاعل أو قابلية القابل.

٧. ضرورت وجود «امام» را از طریق لزوم خلف توضیح دهید. ١٥٢

لزوم خلف در این است که عدم تمامیت فاعل محال است چون عجز و نقصان و بخلی در او راه ندارد و قابلیت نداشتن قابل هم خلاف فرض است زیرا قابلیت ائمه اطهار برای کمال انسانیت امری واضح و بدیهی است و در روایات دوام خلافت الهی به وجود انسان کامل بستگی دارد که همان ائمه اطهاراند.

* لا يخفى أن عود الأرواح إلى أبدانها ممكن ذاتاً و لا استحالة فيه، لأنَّ عود الأرواح إلى أبدانها ليس إعادة المعدوم حتى يقال باستحالتها. ٢٥٢

٨. أ. عبارت در مقام اثبات چه امری است؟ بیان کنید. ب. چرا «معاد» از قبیل اعاده معدوم نیست؟

أ. عبارت مذکور در مقام بیان امکان معاد است. چون مانع متوهم، مانع نیست.

ب. ١. معاد اعاده معدوم نیست زیرا اولاً ارواح انسانی در برزخ باقی و موجود هستند و تا قیامت خواهد بود و اعاده اجزاء بدنی نیز اعاده معدوم نیست چون اجزاء بدن هر انسانی تنها متفرق شده و خدای تعالی به این اجزاء علم دارد.

٢. تشخیص هر انسانی به روح اوست پس حتی اگر تمام اجزاء بدن انسان در دنیا از بین برود شخص او باقی است و آن همان روح انسانی می باشد.

۹. «معاد» را در اصطلاح تعریف کرده یکی از دلایل استقلال روح را تقریر کنید. ۲۴۲-۲۴۳

معاد در اصطلاح، زمان بازگشت روح به بدن دنیایی یا مکان بازگشت روح به بدن دنیایی را می‌گویند.

دلایل استقلال روح عبارتند از: ۱. علم حضوری، به تغایر بدن و روح حکم می‌کند ۲. رؤیت برخی ارواح در رؤیاهای صادقانه پس از مرگ ۳. آیات قرآنی که شهداء را زنده معرفی فرموده است البته این امر مختص شهداء هم نیست چنانکه آل فرعون را تا قبل از قیامت معذب به عذاب معرفی کرده است و نیز آیاتی که در باب توفی توسط ملک الموت آمده است.